

Motion till riksdagen 2013/14:N6

av Jennie Nilsson m.fl. (S)
med anledning av skr. 2013/14:55

Riksrevisionens rapport om statens främjandeinsatser för export

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över statens exportinsatser så att de stämmer överens med företagens behov av statliga exporttjänster i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör samordna de uppdrag som ges till statliga aktörer på exportområdet, så att de statliga exporttjänsterna kan effektiviseras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör förtydliga kraven på att de statliga aktörerna löpande följer upp och genomför kvalificerade utvärderingar av det statliga exportstödet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en nationell exportstrategi för att stärka företagens exportmöjligheter.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regional exportrådgivning och om att inrätta regionala exportcentrum enligt principen ”en dörr in”.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta stöd till exportorienterade företagsnätverk.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka utlandsfrämjandet.

Motivering

Vi socialdemokrater har som mål att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU vid 2020. Det innebär i praktiken en halvering av dagens nivåer, men vi är

Fel! Okänt namn på

övertygade om att det går. Vi behöver fler jobb i Sverige, och fler som jobbar. I det avseendet spelar exportfrämjande en väsentlig roll för att de nya jobben ska växa fram. Vårt välstånd är beroende av att vi handlar med omvärlden. Men svensk konkurrenskraft kan inte tas för given i en värld där globaliseringen tilltar. En stark export är avgörande för att skapa fler jobb och högre tillväxt. Att förbättra små och medelstora företags förutsättningar att växa genom att nå ut på nya större marknader är en del av en framgångsrik politik för att bekämpa arbetslösheten. Riksrevisionen har granskat regeringens främjandearbete på exportområdet och pekar på allvarliga brister. Bristerna har bland annat att göra med att regeringens styrning uppges vara splittrad och möjligheterna att fatta strategiska beslut på exportområdet är begränsade. Vi delar Riksrevisionens bedömning att de statliga insatserna på exportområdet behöver följas upp och samordnas för att möta företagens exportbehov på ett effektivare sätt än vad som sker idag. Detta ska riksdagen tillkännage regeringen.

Exportvisionen

Riksrevisionen påtalar också att det saknas regeringsbeslut om den så kallade exportvisionen. Regeringens exportvision – att fördubbla exporten på fem år till 2015 – saknar en vägledande roll utanför handelsministrarnas egna departement och egna medarbetare. Visionen dömdes tidigt ut av experter och verkningsfulla åtgärder för att nå visionen har uteblivit. Inget tyder heller på att visionen kommer att bli verklighet. Ambitiösa målsättningar måste följas av verkningsfulla initiativ. Sådana har uteblivit.

Inrätta en nationell exportstrategi

Sverige behöver en trovärdig strategi för ökad export. Därför har vi socialdemokrater i vår budgetmotion lagt förslag på att regeringen bör återupprätta en nationell exportstrategi som innehåller insatser som stärker svenska företags export på tillväxtmarknader och ökar antalet exporterande svenska företag. Särskilt fokus bör ligga på att stärka de små och medelstora företagens exportmöjligheter. Ytterligare insatser inom ramen för strategin bör utvecklas i samverkan med näringslivet och fackliga organisationer. Detta ska riksdagen tillkännage regeringen.

Stärk Sveriges internationella tillgänglighet

En nationell exportstrategi bör också adressera utmaningen att stärka Sveriges internationella tillgänglighet i syfte att stärka exporten och locka investeringar till Sverige. Vi vill därför att staten tillsammans med berörda parter – stat, näringsliv och region – tar fram en aviationstrategi med åtgärder för att stärka

de internationella kommunikationerna till och från Sverige och få till stånd fler direktlinjer till de växande tillväxtmarknaderna.

Enklare ingångar för små och medelstora exportföretag att söka stöd

Idag finns en rad statliga aktörer som på olika sätt arbetar med att stärka företags internationalisering och exportförsättningar. Det är viktigt att aktörerna agerar mer samordnat. Vi vill underlätta för små och medelstora företag att exportera och öka deras möjligheter att växa genom att utveckla en dörr in till olika typer av rådgivning, information och finansiellt stöd. För att stärka samordningen mellan olika exportfrämjande aktörers insatser och sänka trösklarna mot exportmarknaden för enskilda företag föreslår vi att regionala exportcentra byggs upp enligt principen ”en dörr in”. Till de regionala exportcentra kan företagen vända sig för att ta del av ett samlat utbud av insatser och få rådgivning och information kring frågor som rör företagets exportplaner. En förstärkt roll till Business Swedens regionala exportrådgivare kan utgöra en viktig bas i ett sådant utvecklingsarbete. De regionala exportrådgivarna arbetar särskilt med att hjälpa små och medelstora företag att ta sig in på nya marknader och utgör en viktig del av den svenska handelspolitiken. Det är av största vikt att regional exportrådgivning utvärderas och ses över kontinuerligt i syfte att förbättra verksamheten. Principen ”en dörr in” överensstämmer också med Riksrevisionens rekommendationer till regeringen att samordna de statliga exportinsatserna så att de bättre kan motsvara företagets behov. Detta ska riksdagen tillkännage regeringen.

Stöd till exportorienterade företagsnätverk

Inom ramen för den nationella exportstrategin vill vi utveckla en modell där små och medelstora företag går samman i exportnätverk. Exportnätverken utgörs av företag som förenas av sina ambitioner att träda in på en exportmarknad eller av att deras produkter kompletterar varandra. Företagen i nätverket delar på en gemensam exportkompetens lokaliserad på den aktuella marknaden. Företagsnätverken underlättar handel med länder som efterfrågar stora volymer eller helhetskoncept och där svenska exportföretag var för sig har svårt att konkurrera med andra större internationella företag. Förslaget innebär att stöd kan ges för att anlita en lokal exportrepresentant. Genom modellen ges företag möjlighet att dela på kostnaderna för en lokalt placerad exportexpert, samtidigt som de tar del av varandras erfarenheter och dra lärdomar av varandras internationaliseringsprocesser. Regeringen bör inrätta stöd till exportorienterade företagsnätverk enligt föreslagen modell. Detta ska riksdagen tillkännage regeringen.

Fel! Okänt namn på

Stärk utlandsfrämjandet

Regeringen har valt att lägga ner utrikesrepresentationer på växande marknader i Asien och Afrika. Även i USA har regeringen lagt ner konsulaten i New York och Los Angeles. Mot bakgrund av att den svenska exporten behöver utvecklas på tillväxtmarknaderna är regeringens nedläggning av strategiskt lokaliserad utrikesrepresentation olycklig. Kännedom om var de växande ekonomierna finns ska spela in när kommande beslut om nya ambassader eller konsulat tas. Sverige bör vara representerat i världsmetropolen New York liksom ha god närvaro i länder i Asien, Afrika och Sydamerika. Detta ska riksdagen tillkännage regeringen.

Stockholm den 10 januari 2014

Jennie Nilsson (S)

Carina Adolfsson Elgestam (S)

Krister Örnfjäder (S)

Ingemar Nilsson (S)

Berit Högman (S)

Ann-Kristine Johansson (S)

Börje Vestlund (S)

Ingela Nylund Watz (S)